

MILJØstyrelsen
Jord & Affald

10. november 2004
3013-0002
PGr/

Høringsnotat
vedr. forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse
(Producentansvar for elektroniskrot m.v.)

Indledende bemærkninger

På grund af Folketingets planlægning af arbejdet med strukturreformen blev det i august besluttet, at fremsættelsen af lovforslaget skulle fremrykkes to måneder fra december II til oktober II.

Den endelige udformning af det nuværende lovforslag har afventet en beskrivelse af den model som de involverede interesseorganisationer tænker sig at etablere. Der har i forbindelse med udarbejdelsen af dette lovforslag været afholdt et orienteringsmøde, hvor organisationer og myndigheder var indbudt. Høringsmødet blev afholdt d. 30. september og fristen for skriftlige kommentarer blev fastsat til d. 4. oktober.

Følgende organisationer og ministerier blev inviteret til høringmødet:

Advokatsamfundet, Affald Danmark, Amtsrådsforeningen i Danmark, Batteriforeningen, Beskæftigelsesministeriet, Brancheforeningen for Forbrugerelektronik, COOP Danmark, DA-KOFA, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Forening for Automatforplejning, Dansk Handel & Service, Dansk Industri, Dansk Standard, Teknologisk Institut, Dansk Transport og Logistik DTL, Direktoratet for Arbejdstilsynet, Emballageindustrien, Energistyrelsen, Entreprenørforeningen, FABA/FAFGE, FEHA, Finansministeriet, Forbrugerrådet, Forbrugerstyrelsen, Foreningen af Kommunale Tekniske Chefer, Foreningen af Miljømedarbejdere i kommunerne, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Frederiksberg kommune, Genvindingsindustrien, Greenpeace, Håndværksrådet, HTS, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Ingeniørforeningen i Danmark, Invest Miljø, IT-Brancheorganisationen, ITEK (Dansk Industri), Justitsministeriet, Kommunekemi A/S, Kommunernes Landsforening, Konkurrencestyrelsen, Københavns Kommune, Landbrugsrådet, Landsorganisationen i Danmark, Legetøjsfabrikanterne i Danmark, Medicoindustrien, NOHA, Plastindustrien i Danmark, Reno Sam, SID, Skatteministeriet, Told- og Skattestyrelsen, Trafikministeriet, Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Følgende organisationer deltog i mødet eller har fremsendt skriftlige høringssvar:

Advokatsamfundet,
Affald Danmark,

Batteriforeningen,
Brancheforeningen for Forbrugerelektronik,
Coop Danmark,
DAKOFA,
Dansk Industri,
Dansk Handel & Service,
Datatilsynet,
FABA/FAFGE, El-branchens Leverandørforening,
Finansministeriet,
Foreningen af fabrikanter og importører af elektriske husholdningsapparater, FEHA,
Forbrugerrådet,
Foreningen af Legetøjsfabrikanter i Danmark,
HTS, Handels-, Transport- og Serviceerhvervene
ITEK, Dansk Industris branchefællesskab for IT, elektronik og telekommunikation,
Kommunernes Landsforening,
Konkurrencestyrelsen
Københavns Kommune,
Reno Sam.

Affald Danmark, KL, Københavns Kommune og Reno Sam (herefter betegnet: de kommunale parter) har afgivet et fælles skriftligt høringssvar.

Høringssvar og Miljøstyrelsens bemærkninger hertil:

1. Lovforslagets systematik

Efter vejledning fra Justitsministeriet er lovbestemmelsernes systematik ændret og bemærkningerne tilsvarende gennemskrevet. Herved er karakteren af producenters og importørers ansvar blevet tydeligere, lige som det tydeligere fremgår hvilke opgaver, ministeren kan henlægge til en privat organisation.

2. Anvendelsesområde

FABA/FAFGE anmoder om afklaring af, hvilke produkter der er omfattet af regelsættet. Som eksempel nævnes at det ikke fremgår af direktivet, om elkabler er omfattet.

De kommunale parter anfører, at det er af stor betydning, at det i en bekendtgørelse tydeliggøres hvilke former for udstyr, der er omfattet af producenternes finansielle ansvar, for at skabe klarhed om, hvad der er omfattet af producentansvaret, og hvad der fortsat skal finansieres af kommunerne.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Afgrænsningen af, hvilke produkter der er omfattet af regelsættet vil blive fastsat i bekendtgørelsen.

De kommunale parter anfører endvidere, at det er vigtigt, at der i bekendtgørelsen fastsættes klare regler om den kommunale modtageordning, således at der ikke opstår tvivl om ansvars- og rollefordelingen mellem producenterne og kommunerne.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen er enig heri og vil arbejde for at dette sikres ved udarbejdelsen af bekendtgørelsen.

3. Forbud mod markedsføring af ikke genbrugelige produkter

Finansministeriet finder den foreslåede bestemmelse for restriktiv i forhold til direktivets sigtet hermed og foreslår, at det overvejes at opløse bestemmelsen.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen har indføjet dette i bemærkningerne til lovforslaget.

4. Sondring mellem historisk og nyt affald

FABA/FAFGE stiller spørgsmål ved behovet for at sondre i mellem historisk og nyt affald.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Sondringen mellem historisk og nyt affald er fastsat i direktivet. Styrelsen finder lige som flere af høringsparterne det for væsentligt at implementeringen af direktivet gennemføres så ”direktivtro” som muligt.

5. Regulering efter art uden mængdemæssig afgrænsning

HTS og DTL har i sine skriftlige høringssvar tilkendegivet, at det ikke er acceptabelt for forningens medlemmer, at det alene er arten, der er afgørende for om udstyr klassificeres som husholdningsaffald eller erhvervsaffald.

De kommunale parter lægger vægt på, at det alene er arten, der er afgørende for om udstyr klassificeres som husholdningsaffald eller erhvervsaffald, fordi det i modsat fald kan blive nødvendigt at afskære virksomheder og institutioner fra muligheden for at benytte de kommunale modtagepladser.

Finansministeriet anfører, at indførelsen heraf bør ske under hensyntagen til erhvervsorganisationernes bemærkninger.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen har imødekommet bemærkningerne fra Finansministeriet, HTS og DTL ved at indsætte en hjemmel, der giver ministeren mulighed for at bestemme, at reglerne om finansiering af affald fra husholdninger, herunder særligt kravene til sikkerhedsstillelse, også skal gælde for producenter, der markedsfører produkter, som både sælges til husholdninger og er-

hverv. Bestemmelsen giver mulighed for at fravige direktivets krav om, at mængden skal kunne sidestilles med husholdninger. Bestemmelsen tænkes anvendt efter indstilling fra den systemansvarlige organisation og tænkes ikke nødvendigvis anvendt på samtlige typer af affald fra elektrisk og elektronisk udstyr.

6. Håndtering af erhvervsaffald

HTS opfordrer endvidere til, at der snarest indledes drøftelser om, hvordan erhvervsaffaldet skal håndteres og hvilke typer professionelt udstyr, der bliver omfattet af regelsættet.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen vil i forbindelse med udarbejdelsen af bekendtgørelsesudkastet optage forhandlinger med de relevante organisationer.

7. Kollektivt ansvar – individuelt ansvar og sikkerhedsstillelse

BFE ønsker afklaret om en producent i en anden EU-medlemsstat kan stille en fælles garanti for alle medlemsstater under et.

8. Ansvar for historisk husholdningsaffald

Justitsministeriet har udtrykt betænkelighed ved, om producenters og importørers ansvar for at finansiere affaldshåndtering af det historiske affald i visse enkeltstående tilfælde kunne have ekspropriativ karakter. For at tage højde for dette, foreslås der indsat en hjemmel til, at ministeren kan fastsætte regler, om at der i sådanne situationer kan gives dispensation fra en del af finansieringsforpligtelsen.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Dette vil blive undersøgt i forbindelse med udarbejdelsen af bekendtgørelsesudkastet og eventuelle regler herom vil blive fastsat i bekendtgørelsen.

9. Overgangsordning - behandlingskapacitet

De kommunale parter foreslår, at kommunerne i en overgangsperiode fortsat kan behandle affald omfattet af regelændringen for at sikre den nødvendige behandlingskapacitet. **DI** har hertil bemærket, at man har forståelse herfor, men at der ifølge de private oparbejdningsvirksomheder ikke vil opstå mangel på behandlingskapacitet, selvom der ikke gives adgang til, at de kommunale behandlingsvirksomheder fortsat kan behandle affald af elektrisk og elektronisk udstyr.

Miljøstyrelsens bemærkninger

På baggrund af oplysninger fra industrien er det styrelsens vurdering, at de private virksomheder har eller vil kunne tilpasse kapaciteten inden reglerne træder i kraft, og at der derfor ikke er behov for at give kommunerne mulighed for at behandle affaldet efter reglernes ikrafttræden.

10. Forhandleres tilbagetagningspligt

DHS har udtrykt kritik af at forhandlerne generelt forpligtes til at tilbagetage kasseret udstyr.

Miljøstyrelsens bemærkninger

I direktivets bestemmelser herom er det fastsat, at den generelle pligt kan fraviges og at Kommissionen i givet fald skal orienteres herom.

Det er styrelsens indstilling, at de kommunale indsamlingsordninger kombineret med frivillige tilbagetagningsordninger som især omfatter større husholdningsapparater og forbrugerelektronik sikrer en høj indsamlingseffektivitet. Det er derfor præciseret i bemærkningerne til lovforslaget, at hjemlen til at fastsætte regler om forhandleres pligt til at tage kasseret udstyr tilbage alene tænkes anvendt i helt særlige situationer, hvor der måtte vise sig vanskeligheder med at sikre en effektiv indsamling af bestemte typer af elektrisk og elektronisk udstyr, som indeholder særligt miljøbelastende stoffer. Aktuelt vurderes der ikke at være et behov for at gennemføre en regel om, at forhandlere skal tage udtjent udstyr tilbage.

11. Producentregister – etablering af systemansvarlig organisation

Batteriforeningen stiller spørgsmål angående den systemansvarlige organisations kompetence.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Det forudsættes, at den systemansvarlige organisations kompetence fastsættes dels i bekendtgørelsen og dels i den driftsaftale, der indgås mellem Miljøministeriet og den systemansvarlige organisation.

BFE m. fl. har anmodet om, at der i benævnelsen af den systemansvarlige anføres et andet ord end en forening, og at den systemansvarlige organisation ikke får til opgave at godkende gebyrer fastsat af de oprettede kollektive tilbagetagningsorganisationer.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Styrelsen har ændret teksten i lovforslaget i overensstemmelse hermed.

HTS har skriftligt givet udtryk for, at en del af de opgaver, der henlægges til den systemansvarlige organisation er opgaver som ifølge direktivet skal udføres af staten, og at HTS tager ikke er enig i, at disse opgaver skal finansieres af producenterne eller organisationerne.

Datatilsynet har i sit høringssvar meddelt, at persondataloven gælder for fysiske personer men ikke for juridiske personer. Da producentregisteret både vil omfatte registrering af fysiske og juridiske personer, skal det sikres, at persondataloven efterleves i forhold til de registrerede fysiske personer. Datatilsynet oplyser, at man vurderer at producentregisteret kan oprettes som beskrevet i forslaget, med bemærkning om at det skal fastlægges, hvem der er da-

taansvarlig for registeret og at der skal indhentes en udtalelse fra Datatilsynet som led i høringsen af bekendtgørelsesudkastet.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Det er styrelsens indstilling, at hele ordningen og administrationen heraf skal brugerfinansieres. Det er derfor styrelsens indstilling, at det fastholdes at producenterne skal finansiere driften af den systemansvarlige organisation.

Miljøstyrelsen vil fremsende udkastet til bekendtgørelse for Datatilsynet til høring.

12. Oplysningspligt overfor borgere og virksomheder

De kommunale parter foreslår endvidere, at det - uanset bestemmelsen om producenternes oplysningspligt overfor forbrugerne - anføres, at kommunerne fortsat har pligt til at informere om de kommunale affaldsordninger.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Kommunernes opgaver i forbindelse med regelsættet vil blive fastsat i bekendtgørelsen.

13. Tilsynskompetence – kommunernes rolle

De kommunale parter anfører endvidere, at der tilsyneladende overføres tilsynskompetence fra kommunerne til Miljøstyrelsen og ønsker det tydeliggjort i lovforslaget.

De kommunale parter foreslår, at der fastsættes krav om, at der i behandlingsvirksomhedernes godkendelse fastsættes krav om at affaldet skal behandles i overensstemmelse med direktivets bestemmelser herom.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Det er ikke sigtet med forslaget, at ændre de gældende regler om, at kommunerne fører tilsyn med de virksomheder, der håndterer affaldet, herunder at det fortsat er kommunerne der klassificerer affaldet i forbindelse med import og eksport af affald.

Miljøstyrelsen forudsætter dog, at kommunerne ikke har en tilsynsforpligtelse overfor den systemansvarlige organisation, der forudsættes etableret.

Det er Miljøstyrelsens indstilling, at kravene til behandlingen af affaldet fastsættes i bekendtgørelsen, ligesom det allerede er tilfældet i den nuværende bekendtgørelse.

Herved undgås, at kommunerne pålægges ekstraordinære administrative byrder, ligesom det undgås at behandlingskravene først vil kunne gøres gældende i takt med at godkendelserne blev ændret.

De kommunale parter foreslår endvidere, at det tydeliggøres, at gennemførelsen af producentansvaret medfører, at ansvaret for, at der er den nødvendige behandlingskapacitet, overføres fra kommunerne til producenterne.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at dette fremgår tilstrækkelig klart af lovforslaget.

14. Konkurrencelovgivningen

Finansministeriet har meddelt, at de finansierings- og affaldsordninger, der skal indføres i et vist omfang, udgør naturlige monopoler og at forslaget dermed indebærer en risiko for at der kan opstå uhensigtsmæssige monopolsituationer, hvor tilskyndelsen til at sikre lave priser/effektiv drift reduceres. Finansministeriet foreslår derfor, at det vurderes om det kan gøres lettere for enkeltvirksomheder at opfylde reglerne, såfremt de ikke er tilfredse med den kollektive ordning.

Konkurrencestyrelsen har meddelt, at man ingen indvendinger har imod forslaget.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at forslaget sikrer enkeltvirksomheders mulighed for at lave individuelle ordninger indenfor de rammer, der er fastsat i direktivet. Miljøstyrelsen vil i samarbejde med Konkurrencestyrelsen følge udviklingen.

15. Sanktionering af regelsættet

BFE bemærker endvidere, at der er behov for at regelsættet sikrer, at der hurtigt og effektivt kan gribes ind og sanktioneres overfor de såkaldte "free riders".

Miljøstyrelsens bemærkninger

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at det kan ske ved at styrelsen prioriterer behandlingen af disse sager højt, især de første par år.

16. Ikrafttrædelsestidspunkt

Dansk Industri opfordrer til at regelsættet først træder i kraft den 1. januar 2006 fordi der forestår store opgaver med etablering af de nødvendige organisationer, som skal sikre en forsvarlig drift af ordningen. DI peger i den forbindelse på, at forudsætningerne i direktivet er, at regelsættet er udstedt mindst et år før producentansvaret skal træde i kraft.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Styrelsen har ændret lovforslaget i overensstemmelse hermed.

17. Regulering af de kommunale gebyrer

Finansministeriet lægger vægt på, at udviklingen i de kommunale gebyrer følges, for at sikre at disse reguleres som følge af regelsættets betydning herfor og foreslår at der indarbejdes et bud på hvor meget de kommunale gebyrer under et forventes at falde.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøministeriet planlægger i samarbejde med Finansministeriet samt Indenrigs- og Sundhedsministeriet at informere kommunerne herom.